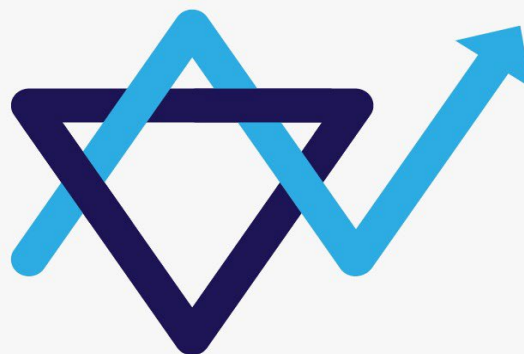

פורום הכלכלנים

שומרים על הדמוקרטיה

אמברגו עד יום ראשון, 18.10.2026 בשעה 13:00

17 באוקטובר 2026

הסנקציות על ההתנחלויות הן אות אזהרה לכלכלת ישראל

חשרת עננים מתקדרת מעיבה על עתידה הכלכלי של ישראל. בריטניה הודיעה לאחרונה שהיא מתכוונת לאסור יבוא מההתנחלויות ותבחן סנקציות גם על חברות ויחידים המספקים שירותי בנייה, תשתיות, מימון ונדל"ן להרחבתן. בהולנד נכנס לתוקף איסור חדש על הכנסת מוצרים מההתנחלויות גם על נוסעים המגיעים עם מוצרים אלה. צרפת וקנדה הודיעו אף הן על כוונה להנהיג איסור יבוא של מוצרי ההתנחלויות, ומדינות אירופיות נוספות שוקלות צעדים דומים. בארה"ב יזמו סנטורים דמוקרטיים הצעת חוק המטילה עיצומים על מי שמעורב בבניה בשטח E1. האו"ם גם הרחיב את הרשימה השחורה המסמנת חברות הקשורות להתנחלויות. הרשימה כוללת כעת 214 חברות מ-11 מדינות, רובן ישראליות, בהן כל הבנקים הישראליים ו"תנובה". צעדים אלו מצטרפים לאווירת חרם שכבר פוגעת באקדמיה הישראלית, כולל בתחומים החיוניים לתעשיית ההייטק. בתחום התרבות מתרבים האומנים המסרבים להופיע בישראל. אירועי ספורט בין-לאומיים, במיוחד בכדורגל, אינם מתקיימים בישראל. גם מערכת הביטחון נתקלת בקשיים, למשל בקבלת חלקים חיוניים שערכו את מסירתה של הצוללת האסטרטגית אח"י דרקון לחיל הים.

הרקע המידי לצעדים הללו הוא התקדמות הבניה בשטח E1 והטרור היהודי בגדה, הנתפס כנתמך על ידי הממשלה. הרקע הרחב יותר הוא המדיניות האגרסיבית של ממשלת ישראל, בפרט בעזה לאחר אירועי ה-7 באוקטובר.

להערכתנו, מתגבר החשש להידרדרות משמעותית של היחסים הכלכליים בין ישראל לאירופה, שתגרום לנזק מאקרו כלכלי משמעותי. הסיכון המסתמן הוא הרחבת הסנקציות הכלכליות לחברות בנייה ותשתית, וגם לבנקים, לחברות ביטוח ולגופים פיננסיים המספקים שירותים לפעילות בהתנחלויות. בניגוד למוצר פיזי, שאת מקורו אפשר לזהות, מערכות אשראי, תשלומים, ביטוח ושרשראות אספקה משולבות במשק הישראלי כולו. בשל הקושי בזיהוי, גוברת סכנת "אפקט הצינור": בנקים, קמעונאים וחברות רב-לאומיות בחו"ל עלולים לצמצם קשרים עם חברות ישראליות גם כאשר אין ודאות שהן קשורות להתנחלויות, פשוט כדי להימנע מסיכון משפטי ורגולטורי. הנזק למשק הישראלי עלול להחמיר בסדרי גודל אם צעדים כאלה יתרחבו ממספר מדינות אל חלק משמעותי מאירופה, ויגלשו מן ההתנחלויות אל המשק הישראלי בכללותו.

ניכר כעת מומנטום של הטלת סנקציות ושל יוזמות של הסקטור הפרטי במדינות רבות לנקוט צעדים. מדובר כבר כעת בכ- 100 סנקציות המוטלות על ידי מעל 50 מדינות. יש לציין שבראש טבלת הסנקציות מופיעים נושאים פיננסיים ונושאים של עסקאות נשק. בשבועות האחרונים אף התחולל משבר דיפלומטי בין ישראל לבריטניה בעקבות צעדי הסנקציות שהכריזה בריטניה.

סנקציות כמתואר לעיל יובילו לעלייה משמעותית נוספת ביוקר המחיה. זהו דפוס ידוע מהניסיון הבינלאומי בעקבות הטלת סנקציות. בעיית יוקר המחיה מוכרת היטב לתושבי ישראל, אך ההחמרה שתהיה בעקבות סנקציות תהיה גרועה יותר. נציין שלאחרונה פורסמו נתונים על זינוק חד במחירי המזון, כאשר שיעור ההתייקרות של מזון בארבע השנים האחרונות היה גבוה כמעט פי חמישה מאשר השיעור בארבע השנים שקדמו להן.

אנו, החתומים מטה, מתריעים באופן ברור: הרחבת ההתנחלויות בגדה המערבית ואי מניעה של אלימות וטרור יהודי נגד פלסטינים גורמים נזק מדיני לישראל, מביאים לבידודה בעולם, וכרוכים גם במחיר כלכלי כבד שאותו ישלמו כל תושבי המדינה. את הנזק הזה חייבים למנוע עכשיו כל עוד ניתן.

רשימת שמות ועיסוקים

שם	עיסוק	15 /10/2 מ026 ספר
1	יאיר אבידן	לשעבר המפקח על הבנקים
2	אור אבישי ריזי	ד"ר, אוניברסיטת פומפאו פברה
3	אלה אלקלעי	יו"ר IBI קרנות נאמנות
4	איתי אטר	פרופסור, אוניברסיטת תל אביב
5	צביקה אקשטיין	פרופסור, אוניברסיטת רייכמן, לשעבר משנה לנגיד בנק ישראל
6	ירום אריאב	לשעבר מנכ"ל משרד האוצר
7	דוד בועז	לשעבר הממונה על התקציבים, משרד האוצר
8	אברהם בן בסט	פרופסור, האוניברסיטה העברית, לשעבר מנכ"ל משרד האוצר
9	דן בן-דוד	פרופסור, אוניברסיטת תל-אביב
10	בני בנטל	פרופסור, אוניברסיטת חיפה
11	דוד ברודט	מנכ"ל משרד האוצר לשעבר
12	מנחם ברנר	פרופסור, New York University
13	גבי גייר	ד"ר, אוניברסיטת בר אילן
14	דן גלאי	פרופסור, האוניברסיטה העברית
15	דיוויד ג'נסוב	פרופסור, האוניברסיטה העברית
16	ראובן גרונאו	פרופסור, האוניברסיטה העברית
17	דוד הראל	פרופסור, מכון ויצמן ונשיא האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים
18	קרין ואן דר בק	ד"ר, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
19	גימי ויינבלט	פרופסור, אוניברסיטת בן גוריון
20	רן וקסלר	ד"ר, האוניברסיטה העברית בירושלים
21	רועי זולטן	פרופסור, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
22	אסף זוסמן	פרופסור, האוניברסיטה העברית
23	יוסף זעירא	פרופסור, האוניברסיטה העברית בירושלים
24	משה חזן	פרופסור, אוניברסיטת מונאש, לשעבר חבר הועדה המוניתרית בבנק ישראל
25	בארי טאף	לשעבר חבר הועדה המוניתרית בבנק ישראל
26	אשר טישלר	פרופסור, אוניברסיטת תל אביב
27	מנואל טרכטנברג	פרופסור, אוניברסיטת תל אביב, לשעבר ראש המועצה הלאומית לכלכלה
28	ערן ישיב	פרופסור, אוניברסיטת תל אביב
29	שני כהן	ד"ר, האוניברסיטה העברית
30	ויקטור לביא	פרופסור, האוניברסיטה העברית

31	דוד לגזיאל	ד"ר, אוניברסיטת בן גוריון בנגב
32	דניאל לוי	פרופסור, אוניברסיטת בר אילן
33	רועי לוי	פרופסור, אוניברסיטת תל אביב
34	ליאו ליידרמן	פרופסור, אוניברסיטת תל אביב, לשעבר ראש חטיבת המחקר בבנק ישראל
35	עומר מואב	פרופסור, אוניברסיטת רייכמן
36	דב מורן	יזם הייטק ומשקיע הון סיכון
37	גיא מייקלס	פרופסור, בית הספר לכלכלה בלונדון
38	רפי מלניק	פרופסור, אוניברסיטת רייכמן, לשעבר נשיא האוניברסיטה
39	קובי מצר	פרופסור, האוניברסיטה העברית, לשעבר נשיא האוניברסיטה הפתוחה
40	יותם מרגלית	פרופסור, אוניברסיטת תל אביב
41	יגאל נוימן	פרופסור, האוניברסיטה העברית
42	עופר סטי	פרופסור, אוניברסיטת תל אביב
43	מישל סטרבצ'ינסקי	פרופסור, האוניברסיטה העברית, לשעבר ראש חטיבת המחקר בבנק ישראל
44	אביה ספיבק	פרופסור, אוניברסיטת בן גוריון בנגב, לשעבר משנה לנגיד בנק ישראל
45	רוני עופר	פרופסור, אוניברסיטת תל אביב
46	דן פלד	פרופסור, אוניברסיטת חיפה
47	נעמי פרידמן סוקולר	ד"ר, אוניברסיטת בר אילן
48	יעקב פרנקל	פרופסור, אוניברסיטת תל אביב, חתן פרס ישראל ולשעבר נגיד בנק ישראל
49	אפרים צדקה	פרופסור, אוניברסיטת תל אביב
50	דניאל צידון	פרופסור, אוניברסיטת תל אביב, לשעבר משנה למנכ"לית בנק לאומי
51	אסטבן קלור	פרופסור, האוניברסיטה העברית
52	צחי רוז	ד"ר, האוניברסיטה העברית
53	אריאל רשף	פרופסור, Paris School of Economics
54	אנליה שלוסר	פרופסור, אוניברסיטת תל אביב
55	חיים שני	מייסד ושותף מנהל קרן IGP, מנכ"ל משרד האוצר לשעבר
56	ינאי שן	ד"ר, אוניברסיטת בר אילן
57	יוסי שפיגל	פרופסור, אוניברסיטת תל אביב
58	ינאי שפיצר	ד"ר
59	עודד שריג	פרופסור, אוניברסיטת רייכמן, לשעבר הממונה על שוק ההון במשרד האוצר
60	אסף שריד	ד"ר, אוניברסיטת חיפה
61	איתן ששינסקי	פרופסור, האוניברסיטה העברית